

- त्रिभुवनमुपकारश्रेणिभिः प्रीणयन्तः ।
 परगुणपरमाणून् पर्वतीकृत्य नित्यं
 निजहृदि विकसन्तः सन्ति सन्तः कियन्तः ॥
- आ. एकं विषयम् अधिकृत्य दश वाक्यानि लिखत । १०
१. नदी २. व्याकरणशास्त्रे मुनित्रयम्
 ३. नीतिकाव्यानि
- इ. सूक्तीनाम् अर्थं मातृभाषया लिखत । ३
१. आ नो भद्राः क्रतवो यन्तु विश्वतः ।
 २. यान्ति न्यायप्रवृत्तस्य तिर्यञ्चोऽपि सहायताम् ।
 ३. न हि ज्ञानेन सदृशम् पवित्रमिह विद्यते ।

* * *

ॐ
 संस्कृतभारती
 पत्रालयद्वारा संस्कृतम्
कोविदपरीक्षा

- समयः - घण्टात्रयम् दिनम् - मन्मथ सं॥ माघकृष्णपञ्चमी
 अङ्काः - १०० भानुवासरः, २८.०२.२०१६
1. एकवाक्येन उत्तरं लिखत । (पञ्चानाम्) ५
१. नाटके चतुर्विधाः अभिनयाः के ?
 २. भट्टोजिदीक्षितस्य व्याकरणग्रन्थस्य नाम किम् ?
 ३. प्रसिद्धानि चम्पूकाव्यानि कानि ?
 ४. दर्शनं नाम किम् ?
 ५. कविकुलगुरुः कः ? तस्य त्रीणि नाटकानि कानि ?
 ६. संस्कृतगद्यकाव्यक्षेत्रे प्रसिद्धाः के के ?
2. द्वयोः पदविभागं कृत्वा अन्वयरचनां प्रतिपदार्थं तात्पर्यं (संस्कृतभाषया) च लिखत । ८
१. तस्याः खुरन्यासपवित्रपांसुमपांसुलानां धुरि कीर्तनीया ।
 मार्गं मनुष्येश्वरधर्मपत्नी श्रुतेरिवार्थं स्मृतिरन्वगच्छत् ॥
 २. कैलासगौरं वृषमारुरुक्षोः पादार्पणानुग्रहपूतपृष्ठम् ।
 अवेहि मां किङ्करमष्टमूर्तेः कुम्भोदरं नाम निकुम्भमित्रम् ॥
 ३. स नन्दिनीस्तन्यमनिन्दितात्मा सद्वत्सलां वत्सहुतावशेषम् ।
 पपौ वसिष्ठेन कृताभ्यनुज्ञः शुभ्रं यशो मूर्तमिवातितृष्णः ॥
3. एकस्य सुभाषितस्य तात्पर्यम् आङ्ग्लभाषया कन्नडभाषया वा लिखत । ५
१. प्रणयो मरणान्तः स्यात्
 कोपस्तु क्षणभङ्गुरः ।
 उपदेशो यथाकाले
 विद्वेषो न कदाचन ॥
 २. सुहृद्भिराप्तैरसकृद्विचारितं
 स्वयं च बुद्ध्या प्रविचारिताश्रयम् ।

करोति कार्यं खलु यः स बुद्धिमान्
स एव लक्ष्या यशसां च भाजनम् ।।

4. अ. अधोलिखितानां पदानां विग्रहवाक्यं समासनाम च लिखत । (षण्णाम्)

१. तपोधनः २. छायातरवः ३. क्रोधोद्वेगभयैः ६
४. मरुत्प्रयुक्ताः ५. सलक्ष्मणः ६. कौलासगौरम्
७. विचारमूढः ८. पञ्चवटी

आ. समस्तपदं लिखित्वा समासनाम लिखत । (षण्णाम्) ६

१. कूपं पतितः २. वेदेषु पण्डितः
३. असरलं सरलं कृत्वा ४. कैलासः इति अद्रिः
५. चतुर्णां युगानां समाहारः ६. न विद्यते धनं येषु
७. रूपस्य योग्यम् ८. लक्ष्मीः च सरस्वती च

इ. अधोनिर्दिष्टानां विग्रहवाक्यानि लिखत । (त्रयाणाम्) १०

१. दण्डकारण्यपुण्यवासः २. नीलकण्ठसेवासन्तुप्तः
३. भूतेश्वरपार्श्ववर्ती ४. पुस्तकपठनसमस्या

ई. १. अधोलिखितेषु समासभेदेषु कस्य पदस्य अर्थः प्रधानः ? सोदाहरणं विवृणुत । ४

१. तत्पुरुषः २. द्वन्द्वः ३. बहुव्रीहि ४. अव्ययीभावः
२. तत्पुरुषसमासस्य चत्वारः भेदाः के ? २

5. अ. तद्धितान्तानि पदानि लिखत । (पञ्चानाम्) ५

१. कठिनस्य भावः २. सुन्दरस्य भावः
३. शिखा अस्य अस्ति इति ४. बलम् अस्य अस्ति इति
५. कान्तिः अस्याः अस्ति इति ६. व्याकरणम् अधीते इति
७. दन्ते भवः ८. अश्वेन तुल्यः

आ. अधोनिर्दिष्टानां णिजन्तरूपम् आवरणे सूचितरूपेण लिखत । (पञ्चानाम्) ५

१. पिबति (वर्तमानकालः) २. पश्यति (क्त्वान्तरूपम्)
३. ददाति (क्तवतु - पुंलिङ्गे) ४. तिष्ठति (भविष्यद्रूपम्)
५. शृणोति (भूतकालः)

इ. अधोनिर्दिष्टानां सन्नन्तरूपाणि लिखत । (षण्णाम्) ६

१. पठितुम् इच्छति २. गन्तुम् इच्छुः
२. तरितुम् इच्छा ४. वक्तुम् इच्छा
५. कर्तुम् इच्छति ६. ज्ञातुम् इच्छुः
७. हन्तुम् इच्छन्ति ८. मोक्तुम् इच्छवः

6. ससन्दर्भं संस्कृतेन व्याख्यात । (पञ्चानाम्) ५

१. अहमेव पूर्वं वरं दत्त्वा तारकासुरम् अनुगृहीतवान् ।
२. मन्मथं विना कथम् अहं जीवामि ।
३. रत्नं कमपि न अन्विष्यति । किन्तु जनाः रत्नम् अन्विष्यन्ति ।
४. दमयन्ती यथा माम् एव परिणयेत् तथा करोतु ।
५. भूतानुकम्पा तव चेदियं गौरैका भवेत्स्वस्तिमती त्वदन्ते ।
६. न केवलानां पयसां प्रसूतिम् अवेहि मां कामदुघां प्रसन्नाम् ।

7. अ. १. पूर्णोपमालङ्कारं सोदाहरणं विवृणुत । ३

२. 'नीलकण्ठो विराजते' - अत्रत्यः अलङ्कारः कः ? २

आ. गुरुलघुचिह्नानि अङ्कयित्वा गणस्य नाम लिखत । ५

१. शङ्करः २. कर्तरी ३. लेखनी ४. दन्तोष्ठौ ५. अटति

इ. अनुष्टुप्छन्दसः लक्षणानि लिखत । २

8. द्वयोः अन्वयार्थं, तात्पर्यं च मातृभाषया संस्कृतेन वा लिखत । ८

१. पिबन्ति नद्यः स्वयमेव नाम्भः
स्वयं न खादन्ति फलानि वृक्षाः ।
नादन्ति सस्यं खलु वारिवाहाः
परोपकाराय सतां विभूतयः ।।
२. सुजनो न याति विकृतिं
परहितनिरतो विनाशकालेऽपि ।
छेदेऽपि चन्दनतरुः
सुरभयति मुखं कुठारस्य ।।
३. मनसि वचसि काये पुण्यपीयूषपूर्णाः ।